

Canal de la dreta del Llobregat

Santa Coloma de Cervelló

Ubicació

Comarca:	Baix Llobregat
Lloc/Adreça:	Carretera BV-2002, entre els Km. 3,100 - 4,800
Emplaçament	Parc Agrari del Baix Llobregat, entre el riu Llobregat, l'autopista A-2 i la carretera BV-2002
Alçada:	16

Coordenades:

Latitud:	41.35726
Longitud:	2.03036
UTM Est (X):	418893
UTM Nord (Y):	4578871

Classificació

Número de fitxa	08244 - 10
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Obra civil
Estil / època:	Contemporani Popular
Segle	XIX
Any	1819
Autoria de l'element:	Tomàs Soler (1819) i Eusebi Soler (1855-1865).
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Reformes durant el segle XX
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Productiu
Titularitat	Pública
Titular:	Comunitat de Regants del Canal de la dreta del riu Llobregat

Fitxes associades:

[Parc Agrari](#)

[Xemeneia de la Fàbrica de Cartró](#)

Autoria de la fitxa Cristina Belmonte (iPAT Serveis Culturals)

Descripció

Obra d'infraestructura feta per l'enginyer Eusebi Soler, d'aproximadament 16 km de llarg, paral·lela al riu. Neix a Sant Vicenç dels Horts i travessa les poblacions de Santa Coloma de Cervelló, Sant Boi i el Prat de Llobregat, on desemboca prop de la llacuna de la Ricarda. Dins el terme de Santa Coloma, hi transcorren uns 2,5 km d'aquest canal.

Aquesta obra hidràulica aprofita l'aigua sobrant del canal de la Infanta (a l'esquerra del riu i aigües amunt) i transporta un cabal aproximat de 1.300 l/s. Les obres es van iniciar el 1855 i no se'n va inaugurar el primer tram fins el 1859. La seva obra va comportar la posada en marxa d'una extensa infraestructura de séquies menors de regadiu i desguàs, que es reparteix per gran part del delta. Al llarg del seu traçat, a més, hi ha una sèrie de ponts per poder accedir als horts des de la carretera.

Al tram de Santa Coloma, originalment hi havia cinc ponts, i més tard se'n van fer set més. En línies generals es tracta de construccions realitzades amb voltes de maó ceràmic a sardinell de dues rosques. Al damunt, per assolir el nivell de circulació, es va aixecar la construcció amb maó ceràmic. Tot el maó ceràmic és vist. En alguns casos, el mur de maó s'alça per damunt la cota del camí i fa de barana. N'hi ha un parell que són de formigó, però molts d'ells han anat patint transformacions al llarg dels anys.

Història

A inicis del segle XIX es va plantejar la construcció dels dos canals a banda i banda del Llobregat. El projecte comptava amb el mateix promotor, l'arquitecte barceloní Tomàs Soler i Ferrer, qui a més tenia el suport de Francisco José Castaños, Capità General de Catalunya.

Mentre que el canal de l'esquerra, que portava aigua des de Molins de Rei a Sants passant per Cornellà, anomenat Canal de la Infanta Luisa Carlota de Borbón s'executà entre 1817 i 1820, no va passar el mateix amb el canal de la dreta.

L'obra d'aquest segon canal s'endegà el 1819, però les fortes riuades de l'any següent van malmetre tant les obres, que aquestes es van aturar quasi 30 anys. No va ser fins al 1855 quan l'enginyer Eusebi Soler va reprendre les obres després d'aconseguir de l'Estat la concessió per a la construcció del canal per Reial Decret.

L'obra va trigar a construir-se uns 10 anys, degut principalment, entre d'altres, a nombrosos problemes a causa del litigi constant amb el canal de l'esquerra per la captació del volum d'aigua. Diverses ordres reials, de 1857 i 1859, van establir límits en la captació d'aigua del Canal de la Infanta, però no va ser fins a finals del segle XIX que la situació es regulà definitivament.

El 1874, l'Estat va haver de confiscar el canal a causa de la mala gestió dels administradors i el 1880 el va cedir a la Comunitat de Regants del Canal de la Dreta, formada pels terratinents de Santa Coloma, de Sant Boi i del Prat: Jaume Pascual, Eusebi Jover, Pere Cardona i Josep Vidal, aquest últim en representació d'Eusebi Güell. Tots ells van ser els comissionats que van acceptar el tracte que comportava la cessió de les aigües del riu en el tram comprès des de 100 metres aigües avall de la presa del canal de la Infanta fins al punt compatible amb la legislació vigent, a canvi d'un cànon anual.

El 1896 era encarregada l'administració al Sindicat de Regants del Canal de la Dreta i, des del 1990, ho és per la Comunitat de Regants del Canal de la Dreta del riu Llobregat.

A més de servir per abastar d'aigua els conreus de la riba del Llobregat, el canal també s'aprofità per fabricar energia elèctrica per enllumenat públic i particular de Sant Boi de Llobregat.

Bibliografia

AA.DD (2011) Inventari de Masies i elements singulars del municipi de Santa Coloma de Cervelló. Memòria. SPAL. Diputació de Barcelona

SANS, JAUME; PANAREDA, Josep M. Gener de 2011. "El Canal de la Dreta del Llobregat, paisaje y biodiversidad en el espacio metropolitano de Barcelona (España)". Colloque internacional. Usages ecologiques, économiques et sociaux de l'eau agricole en méditerranée: quels enjeux pour quels services. Université de Provence.

<https://canaldreta.org>

